

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

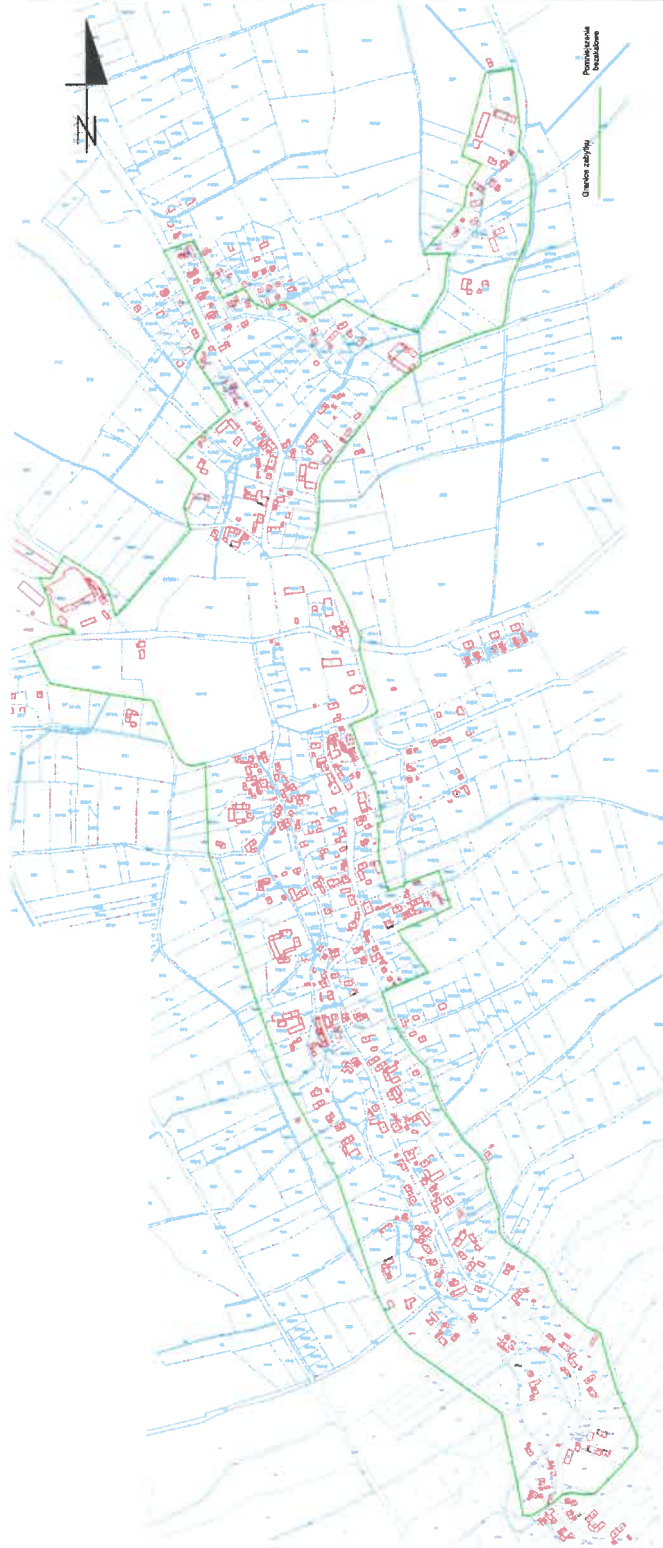
1. Nazwa

**HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY
WSI OSTROSZOWICE**

2. Czas powstania

XIII/XIV w.

9. Materiały graficzne

3. Miejscowość

OSTROSZOWICE

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

województwo: DOLNOŚLĄSKIE

powiat: DZIERŻONIOWSKI

gmina: DZIERŻONIÓW

6. Współrzędne geograficzne

50°38'49"N 16°38'27"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE

ROLNICZE

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

NAZWY: *Ostrossouichi* (1219 r.), *Weigandsisdorff* (1356 r.), *Weigelsdorff* (1667 r.), *Weigelsdorff* (do 1945 r.), *Migańczyce* (1945 r.), *Ostroszowice* (1947 r.).

HISTORIA:

Ostroszowice powstały zapewne na przełomie XIII i XIV w., o czym świadczą zachowany układ przetrzynny miejscowości. W 1378 r. wieś należała do Petzena i Witzena von Weigendsdorf. W 1572 r. wzmiankuje się istnienie tu kościoła, przebudowanego kolejno w latach 1592–1600. W 1586 r. dobra w Ostroszowicach należały do Friedricha von Gellhorna, zaś w 1654 r. znajdowały się w posiadaniu wdowy po nim. Kolejno wieś stała się własnością pana von Sandratzki, od którego nabył je Wolf Heinrich von Netz. Ten zmarł w 1668 r, a po nim właścicielem wsi stał się Heinrich von Netz (1720 r.), a kolejno miejscowość posiadali (od 1740 r.) członkowie rodu w Dobschütz. W 1785 r. wieś należała do hrabiego von Seehr-Thoss i liczyła 911 mieszkańców, w tym 26 kmieci, 65 zagrodników i 33 chałupników. W 1830 r. Ostroszowice należące w dalszym ciągu do rodziny von Seehr-Thoss, liczyły 1124 mieszkańców, w tym 143 katolików. Na terenie wsi wymienienia się wówczas 167 domów, pałac z ogrodem, trzy folwarki, szkołę katolicką i ewangelicką, browar, leśniczówkę, dwa młyny wodne, tartak. W Ostroszowicach pracowato wówczas 5 stolarzy, a duża część mieszkańców trudniła się tkactwem chałupniczym. Do wsi należało wówczas kilka mniejszych kolonii. Dobra w Ostroszowicach należały do przedstawicieli rodu von Seehr-Thoss do zakończenia II wojny światowej. Ostroszowice posiadają czytelny układ ruralistyczny wsi łańcuchowej, choć już przed 1945 r. dynamiczny rozwój zabudowy miejscowości spowodował, że doszło do jego częściowego zatarcia. Centrum układu stanowi zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem. Gęsta zabudowana mieszkalna i gospodarcza Ostroszowic powstała w zasadzie na przełomie XIX i XX w. Jej rozwój spowodował wyznaczenie nowych ulic i ciągów komunikacyjnych, które jednak przebiegają wzdłuż głównego ciągu, tj. dzisiejszej ul. Bielawskiej, wyznaczonego przez przepływającą przez wieś rzekę Jądkowa.

Istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura – załącznik do karty ewidencyjnej nr 1.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

12 czerwca 2023 r.

mgr Jędrzej Musiał

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 1

1. Miejscowość	OSTROSZOWICE	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	DZIERŻONIÓW	HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI OSTROSZOWICE	ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA POSTULATY KONSERWATORSKIE ŹRÓDŁA I LITERATURA
3. Powiat	DZIERŻONIOWSKI		
4. Województwo	DOLNOŚLĄSKIE		

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA:

- przekształcenia istniejącego układu ruralistycznego wynikające z dużego rozwoju zabudowy usługowej i mieszkaniowej oraz infrastruktury użytkowej;
- modernizacja istniejącej, historycznej zabudowy z wykorzystaniem materiałów i rozwiązań ahistorycznych;
- brak działań zmierzających do zachowania historycznych budynków gospodarczych i mieszkalnych i ich rozbiórki;
- brak działań związanych z zachowaniem elementów i układu pałacowo-parkowego z folwarkiem.

POSTULATY KONSERWATORSKIE:

- zachowanie charakterystycznych cech układu ruralistycznego, objętego ochroną konserwatorską;
- w przypadku nowych inwestycji zachowanie cech typowych architektury regionalnej, tj. bryły, formy elewacji i kształtów dachów, materiałów wykończeniowych;
- modernizacja istniejącej zabudowy mieszkalno-gospodarczej z poszanowaniem substancji zabytkowej, bryły i formy;
- lokowanie nowej zabudowy mieszkalnej w linii zabudowy historycznej;
- zachowanie historycznej zieleni wiejskiej, zwłaszcza elementów dawnego parku pałacowego;
- zachowanie jako dominanty w krajobrazie architektonicznym wsi bryły kościoła św. Jadwigi;
- eliminacja elementów ahistorycznych, powstałych po 1945 r. niewpisujących się w historyczny układ ruralistyczny;
- lokowanie nowych obiektów handlowych i usługowych możliwie poza granicami układu ruralistycznego.

ŹRÓDŁA I LITERATURA:

- Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, Breslau 1830.
- Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.
- *Słownik geografii turystycznej Sudetów*, T. 21, N—Ż, *Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie, Przedgórze Paczkowskie*, red. M. Staffa, Wrocław 2008.
- Zimmermann F. A., *Beyträge zur Beschreibung von Schlesien*, Bd. 5, Brieg 1785.

Kartografia

- *Messtischblatt Langenbielau 5365*, 1936 r.

12 czerwca 2023 r.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis)

mgr Jędrzej Musiał

